

การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

DEVELOPMENT OF PARTICIPATION IN THE ACADEMIC ROLE OF THE BASIC SCHOOL COMMITTEE FOR
INSTITUTIONAL AFFAIRS UNDER THE OFFICE OF THE PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA SAKONNAKORN 3

อาทิตย์ โพนศรีสม¹ และ ดร.การ์นต์ กิจระการ²

Arthit Ponsrisom¹ and Dr.Karun kidrakarn²

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม 44000

²ภาควิชาการจัดการ คณะบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Program in Educational Administration, Faculty of Education, Mahasarakham University,
Mahasarakham 44000, Thailand

²Department of Management Faculty of Mahasarakham business school, Mahasarakham university,
Mahasarakham 44000, Thailand

*Corresponding author: ponsrisom9194@gmail.com

วันที่รับบทความ 22 สิงหาคม 2560 วันที่แก้ไขบทความ 22 ตุลาคม 2560 วันที่ตอบรับ 24 ตุลาคม 2560 วันที่เผยแพร่ 30 เมษายน 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน และ สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 และ 3) พัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 260 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความความเหมาะสม และความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 ด้าน 56 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา มี 9 ตัวชี้วัด 2) ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ มี 8 ตัวชี้วัด 3) ด้านกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาการศึกษา มี 9 ตัวชี้วัด 4) ด้านการประกันคุณภาพภายใน มี 8 ตัวชี้วัด 5) ด้านการนิเทศพัฒนาการศึกษา มี 12 ตัวชี้วัด 6) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มี 10 ตัวชี้วัด

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และ 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ผลการศึกษาสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มี 2 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มี 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศพัฒนาการศึกษา และด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

3. การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้แนวทางการมีส่วนร่วมด้านวิชาการ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา มี 5 ขั้นตอน 18 ข้อ 2) ด้านการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ มี 5 ขั้นตอน 16 ข้อ 3) ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษามี 5 ขั้นตอน 17 ข้อ 4) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มี 5 ขั้นตอน 19 ข้อ 5) ด้านการนิเทศพัฒนาการศึกษา มี 5 ขั้นตอน 18 ข้อ 6) ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5 ขั้นตอน 17 ข้อ และผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่ามีความเหมาะสมและความเป็นไปของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 6 ด้าน

คำสำคัญ: คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, บทบาทหน้าที่, งานวิชาการ, การมีส่วนร่วม

ABSTRACT

The research aims to 1) Study The Components and indicators of participation in academic roles of the basic school committee for Institutional affairs under the office of the Primary Education Service Area, Sakonnakorn 3 2) Study the current state, Problems of roles-based Participation of the basic school Committee Institution affairs under the office of the Primary Education Service Area Sakonnakorn 3. 3) Development a role-playing approach of the basic school committee for Institution affairs under the office of the Primary Education Service Area Sakonnakorn 3. The sample group include basic school committee for Institutional affairs under the office of the Primary Education Service Area Sakonnakorn 3, amount 260, acquired by Stratified random sampling by using rating scale for the questionnaire (rating scale) 5 levels. The tool used is questionnaire, Interview form, Evaluation form, statistics used, average and standard deviation

The results are as follows:

1. Components and indicators of guidelines for engaging in academic roles of basic school board include in 6 sides 56 indicators include 1) the development of the curriculum, There are 9 indicators. 2) the Atmosphere and Environment's learning, There are 8 indicators. 3) the policy formulation and development guidelines for quality education, There are 9 indicators. 4) the quality assurance within the institution, There are 8 indicators. 5) the Educational Development Supervision, There are 12 indicators. 6) the use of Technology for education. There are 10 indicators.

2. Current data analysis results of the participation in academic roles of the basic school committee for institutional affairs under the office of the Primary Education Service Area, Sakonnakorn 3. Overall in a moderately level and when considering each side found all aspects are moderate. Sort by average to least include 1) the Atmosphere and Environment's learning, 2) the policy formulation and development guidelines for quality education, and 3) the use of Technology for education.

The results of analysis of problematic data of participation in academic roles of the basic school committee for institutional affairs under the office of the Primary Education Service Area, Sakonnakorn 3, overall in a very high level and when considering each side found the average is at the highest level. There are 2 aspects. Sort by average to least include 1) the development of the curriculum, and 2) the quality assurance within the institution and the average level is very high There are 3 aspects Sort by average to least include 1) the use of Technology for education, 2) the Educational Development Supervision, and 3) the quality assurance within the institution.

3. Development of participation approaches bases on academic roles for the school affairs under the office of the Primary Education Service Area, Sakonnakorn 3. The guidelines consists of 1) the development of

the curriculum, There are 5 step and 18 items. 2) the Atmosphere and Environment's learning, There are 5 step and 16 items. 3) the policy formulation and development guidelines for quality education, There are 5 step and 17 items. 4) the quality assurance within the institution, There are 5 step and 19 items. 5) the Educational Development Supervision, There are 5 step and 18 items. 6) the use of Technology for education, there are 5 step and 17 items. The results of appropriate and feasible assessment of guidelines to development of participation approaches bases on academic roles for the school affairs under the office of the Primary Education Service Area, Sakonnakorn 3 found that the guideline generally is in the highest level when considering each side found the suitability and feasibility of all aspects are at the highest level all aspects.

Keywords: Basic School Committee, Role, Academic, Participation

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและทุกภาคส่วนจะต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพของคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554, หน้า 2) โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มาตรา 8 (2) การจัดการศึกษาต้องยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วม และมาตรา 9 (6) ให้ยึดการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในเขตชุมชน ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการกำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาอันเนื่องมาจาก ต้องการให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษาอย่างแท้จริง บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งต้องทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนทุกคนจึงต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งเป็นลูกหลานของชุมชน ขณะเดียวกันก็ต้องทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู โดยตระหนักถึงความเป็นเจ้าของร่วมกันจึงอาศัยกระบวนการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมและความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา พร้อมกับยึดถือหลักการของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม ด้วยการใช้ปฏิบัติตามกฎหมายยึดมั่นในความถูกต้องตั้งมาสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกันเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบร่วมกันและคำนึงถึงความคุ้มค่าในการลงทุนด้านการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2547, คำนำ)

แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 นับถึงปัจจุบันก็เป็นเวลากว่าสิบปีแล้ว แต่บทบาทในการช่วยขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษายังไม่มียุทธศาสตร์ในการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษาเท่าที่ควร ถึงแม้ว่าจะกำหนดนโยบายกระจายอำนาจให้สถานศึกษาได้บริหารจัดการตนเองมากขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทเพียงเล็กน้อย คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวนมากยังมีศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะไม่ถึงระดับที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งยังมีปัญหาหลายประการทั้งนี้เนื่องมาจากกรรมการเองและจากโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร คณะครู และทรัพยากรอื่น ๆ ส่วนมากยังยึดติดกับวัฒนธรรมการปฏิบัติแบบเดิม ๆ หลายคณะเป็นเพียงร่างเงาของโรงเรียนหรือคณะกรรมการที่ปรึกษาไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษา การกำหนดหลักสูตรแบบเรียนและการจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง รับผิดชอบต่อเพียงการดำเนินงานของสถานศึกษาเท่านั้น ทำให้การจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพความต้องการของการพัฒนา อีกทั้งกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูเห็นว่ากรรมการสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาระดับสมรรถภาพหรือศักยภาพทั้งความรู้ความสามารถและคุณลักษณะพึงประสงค์โดยใช้รูปแบบและแนวทางที่หลากหลาย (ธีระ รุญเจริญ, 2547, หน้า ๗)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในประเด็นปัญหาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านงานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวใจหลักของการจัดการศึกษา และยังมีแนวโน้มในการพัฒนาที่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุน ส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา ของการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ สังเคราะห์ออกมาได้ดังนี้

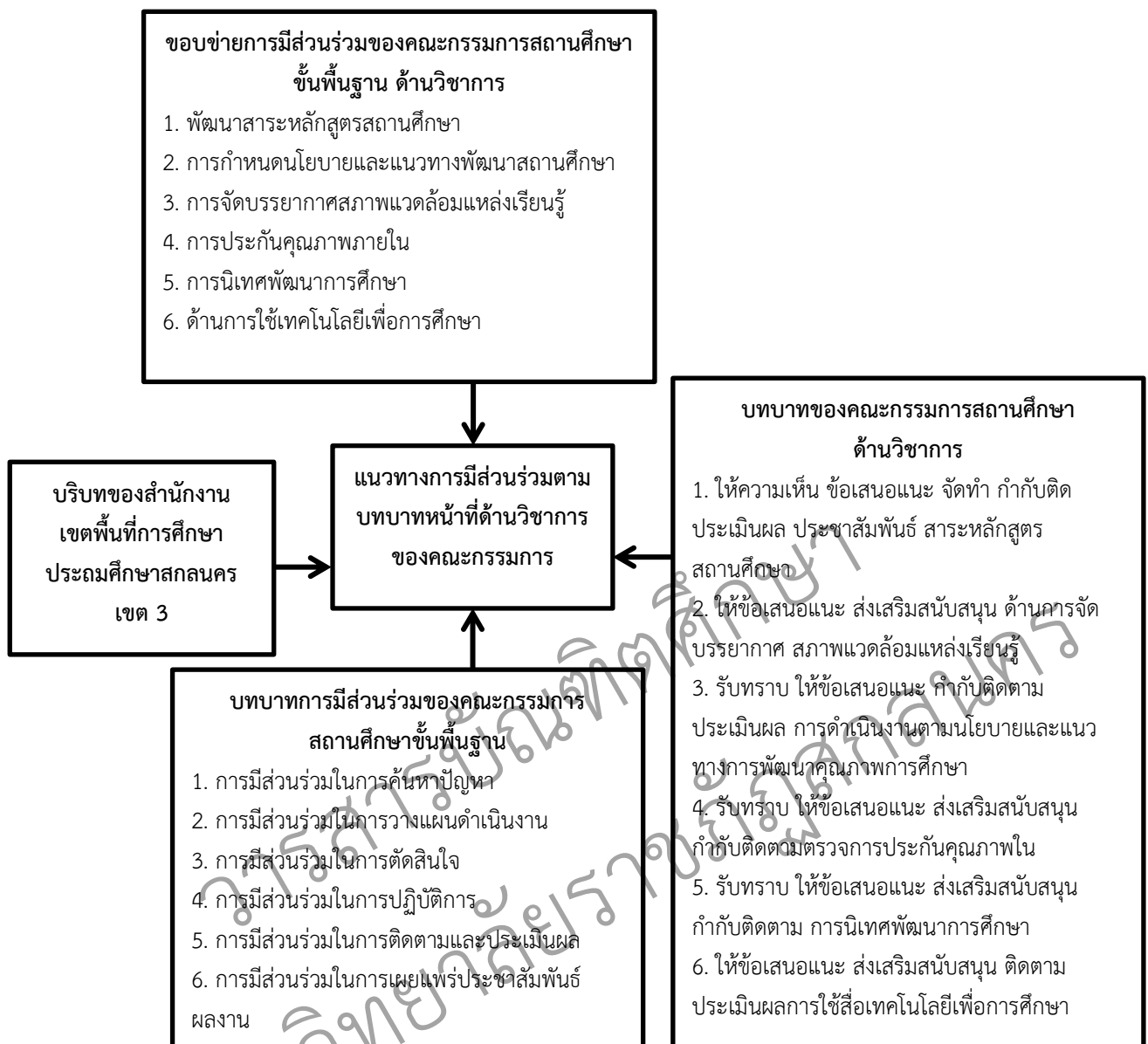
1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน
3. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
4. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ
5. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล
6. การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, หน้า 38) มีขอบข่าย/ภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาได้ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้
3. ด้านกำหนดนโยบายและแนวทางการศึกษา
4. ด้านการประกันคุณภาพภายใน
5. ด้านการนิเทศพัฒนาการศึกษา
6. ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

และศึกษาจาก อีระ รุญเจริญ (2547, หน้า 37-145); เกษม พูลทวี (2549, หน้า 45-76); วัชรินทร์ ไชยรินทร์ (2549, หน้า 63-165); สุมา สามเพชรเจริญ (2550, หน้า 40-103); โนรีชน อูมา (2550, หน้า 61-98); บุญศรี ภูสุวรรณ (2550, หน้า 66-236); ชูทรัพย์ ภาวงศ์ (2551, หน้า 146-172); ฐานิยา ชมมาก (2552, หน้า 52-76); จำนงค์ แก้วเนื้ออ่อน (2553, หน้า 41-71); อีระ รุญเจริญ; ยุพิน เนียมนุ้ย (2553, หน้า 35-58); เมียน วงศ์ทองดี (2554, หน้า 56-95); Gold (2000, p. 295); Hill (2000, p. 1453 - A); Seybold (2005, p. 4072-A); Burak (2006, unpagged); Delagardelle (2007, unpagged); Chen (2008, pp. 98-99); Higuera (2009, pp. 104-114); Hutsell (2009, pp. 79-80); Lewis (2010, unpagged); Conlon (2010, unpagged); Plumb (2011, pp. 115-116)

กรอบแนวคิดและทฤษฎีข้างต้นนำมาใช้สำหรับร่างการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในปี 2558 จำนวน 728 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ในปี 2558 โดยเลือกแบบเจาะจงตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการและเลขานุการ (ผู้อำนวยการโรงเรียน) ผู้แทนครู และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จากนั้นใช้การคำนวณทางสถิติตามตารางของ Robert V. Krejcie and Eayle W. Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 260 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือ จำนวน 5 คน ตรวจสอบพิจารณาตรวจสอบเพื่อหาค่า IOC โดยเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งพบว่าได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 มีทั้งหมด 56 ข้อ

ระยะที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

2.1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) กำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับ r เท่ากับ 0.30 ขึ้นไป โดยสภาพปัจจุบันได้ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.475 - 0.851 ส่วนสภาพปัญหาได้ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.475 - 0.851 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของคอนบราช (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับสภาพปัจจุบันได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 ส่วนสภาพปัญหาได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

2.2 แบบสัมภาษณ์สถานศึกษาที่ผลการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า (Index of Objectives Congruent : IOC) พิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปไว้ใช้ปรากฏว่าแบบสัมภาษณ์มีค่า IOC เท่ากับ 0.60 - 1.00 มีทั้งหมด 18 ข้อ

ระยะที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 นำแบบประเมินที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยการวิเคราะห์หาค่า (Index of Objectives Congruent : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 61) พิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปไว้ใช้ ปรากฏว่าประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ มีค่า IOC เท่ากับ 0.60 - 1.00 มีทั้งหมด 102 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การเก็บข้อมูลจากการนำแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ

ระยะที่ 2 การเก็บข้อมูลจากการนำแบบสอบถามส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยกำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 104 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 140 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 16 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง 16 คน และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ จำนวน 3 โรงเรียน แบ่งเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยเลือกแบบเจาะจงโรงเรียนและตำแหน่ง ได้แก่ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 นำแนวทางไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ทำการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าความถี่
 - 1.2 ร้อยละ
2. สถิติเพื่อตรวจสอบ ได้แก่
 - 2.1 ค่าเฉลี่ย

- 2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่
 - 3.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
 - 3.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
 - 3.3 ค่าความเชื่อมั่น

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสกลนคร เขต 3 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษารายชื่อและตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 องค์ประกอบและตัวชี้วัดแนวทางการมีส่วนร่วม ตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 6 ด้าน 56 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนา สาระหลักสูตรสถานศึกษา มี 9 ตัวชี้วัด 2) ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ มี 8 ตัวชี้วัด 3) ด้านกำหนดนโยบายและ แนวทางพัฒนาการศึกษา มี 9 ตัวชี้วัด 4) ด้านการประกันคุณภาพภายใน มี 8 ตัวชี้วัด 5) ด้านการนิเทศพัฒนาการศึกษา มี 12 ตัวชี้วัด 6) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มี 10 ตัวชี้วัด

ผลการศึกษารายชื่อองค์ประกอบและตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อ พิจารณารายด้านพบว่า พบว่าด้านที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการนิเทศพัฒนา สถานศึกษา ด้านการพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการประกันคุณภาพภายใน และพบว่าข้อที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงตามอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ข้อแรก ได้แก่ ด้านจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ และด้านการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา และด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพปัญหา การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน เรียงอันดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้คือ ด้านการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มี 2 ด้าน เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา และด้าน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้าน การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาด้านการนิเทศพัฒนาการศึกษา และด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

3. ผลการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ได้แนวทางการมีส่วนร่วมด้านวิชาการ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา มี 5 ขั้นตอน 18 ข้อ 2) ด้านการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ มี 5 ขั้นตอน 16 ข้อ 3) ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษามี 5 ขั้นตอน 17 ข้อ 4) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มี 5 ขั้นตอน 19 ข้อ 5) ด้านการนิเทศพัฒนาการศึกษา มี 5 ขั้นตอน 18 ข้อ 6) ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5 ขั้นตอน 17 ข้อ และผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่ามีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ทุกด้านอยู่ ในระดับมากที่สุด ทั้ง 6 ด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ประกอบด้วย 6 ด้าน 56 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา มี 9 ตัวชี้วัด 2) ด้านการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ มี 8 ตัวชี้วัด 3) ด้านกำหนดนโยบายและแนวทางพัฒนาการศึกษา มี 9 ตัวชี้วัด 4) ด้านการประกันคุณภาพภายใน มี 8 ตัวชี้วัด 5) ด้านการนิเทศพัฒนาการศึกษา มี 12 ตัวชี้วัด 6) ด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มี 10 ตัวชี้วัด ผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หลักการแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบแล้วทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแนวคิดที่เกี่ยวข้องตามทัศนคติของนักวิชาการหลายท่านเพื่อได้กรอบแนวคิด ที่ชัดเจนและมีความเหมาะสมและได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเป็นอย่างดี

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัจจุบัน การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 สภาพปัจจุบันของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ บุญพรหม พันธะนันท์ (2558, หน้า 90-91) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่ปรากฏดังนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ยังไม่มีความรู้เรื่องการบริหารงานวิชาการทำให้เกิดปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรชัย เข้มแข็ง (2550, หน้า 56-57) ปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเมืองพิทยา 6 (วัดธรรมสามัคคี) สำนักการศึกษาเมืองพิทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านงานบริหารทั่วไป มีปัญหาที่สอดคล้องกันทั้ง 4 ด้าน คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ยังไม่มีความรู้เรื่องหลักสูตรสถานศึกษา การบริหารจัดการศึกษา ด้านต่างๆ ของ โรงเรียนขาดการประสานงานที่ดีระหว่างโรงเรียนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทำให้เกิดปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแนวทางพัฒนาคือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่อง หลักสูตรสถานศึกษา การบริหารงานโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพิทยาและโรงเรียนควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา และควรติดตามผลการปฏิบัติงานและสร้างแรงจูงใจให้กับคณะกรรมการสถานศึกษา

3. การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ได้แนวทางการมีส่วนร่วมด้านวิชาการ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา มี 5 ขั้นตอน 18 ข้อ 2) ด้านการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ มี 5 ขั้นตอน 16 ข้อ 3) ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษามี 5 ขั้นตอน 17 ข้อ 4) ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามี 5 ขั้นตอน 19 ข้อ 5) ด้านการนิเทศพัฒนาการศึกษา มี 5 ขั้นตอน 18 ข้อ 6) ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5 ขั้นตอน 17 ข้อ ความเหมาะสมการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินความเป็นไปได้การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เช่นกัน ทั้งนี้เพราะว่า การดำเนินการที่หลากหลายวิธีการให้ได้แนวทางหรือวิธีการที่ดีที่สุดจะทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นเสนอแนะแนวทางส่งเสริมสนับสนุนตลอดจนเข้าไปมีบทบาทในฐานะผู้ปฏิบัติการในการบริหารงานวิชาการร่วมกับ

สถานศึกษา เพื่อส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนให้มากที่สุด เช่น การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา ความต้องการในการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จะช่วยเหลือสนับสนุนงานวิชาการในสถานศึกษา การศึกษาดูงานโรงเรียนที่ปฏิบัติเป็นเลิศ การระดมสมอง เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฝียน วงศ์ทองดี (2554, หน้า 56-95) จากผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดลาดศรีธรรมาราม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 182) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 132 คน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของโรงเรียน ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางระดมทรัพยากรต่างๆ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมและทรัพยากรเพื่อการศึกษา สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา การให้ความคิดเห็นในการจัดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการศึกษา การร่วมพิจารณาจัดสรรงบประมาณประจำปีการมีส่วนร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาและการวางแผนพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมและทรัพยากรเพื่อการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรนำแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปประยุกต์ใช้ เพื่อพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบริหารงานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นงานหลักและเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และควรให้การสนับสนุนทั้งด้านบุคลากร ด้านงบประมาณในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอและมีคุณภาพ

1.2 สถานศึกษาควรทำการศึกษาคู่มือการดำเนินการตามแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เข้าใจ โดยเฉพาะขั้นตอนและวิธีการดำเนินการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการดำเนินงานด้านวิชาการแบบมีส่วนร่วม

1.3 สถานศึกษาควรมีการประเมินผลการดำเนินการบริหารจัดการงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ และนำผลมาพัฒนาปรับปรุงและแก้ไขอย่างสม่ำเสมอ

1.4 สถานศึกษาควรสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรทุกภาคส่วนในสถานศึกษาให้ตระหนักว่า ความสำเร็จของสถานศึกษา คือ ผลรวมของทุกคน การบริหารจะต้องเป็นระบบ สอดคล้องสัมพันธ์กันทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการ

1.5 สถานศึกษาควรมีการ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ของสถานศึกษาการพัฒนากระบวนการเรียน การสอนและการวิจัย อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

1.6 การพิจารณานำแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ไปใช้ควรพิจารณาในส่วนของบริษัท สภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา ของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้น ๆ ให้ชัดเจนและเหมาะสมกับหน่วยงาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 ในการทำการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปควรจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จในแต่ละด้านของแนวทางการบริหารงาน วิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.5 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านอื่น ๆ เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับครู ปัจจัยเกี่ยวกับผลงานของโรงเรียน และปัจจัยกับคุณลักษณะของกรรมการสถานศึกษาเอง

2.6 ควรศึกษาผลการนำเอาแนวทางการมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ด้านวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานไปทดลองใช้

เอกสารอ้างอิง

- เกษม พูลทวี. (2549). *สภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 2. ภาคนิพนธ์ ค.ม. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.*
- จำนงค์ แก้วเนื้ออ่อน. (2552). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในอำเภอเมืองจังหวัดยะลา. สารนิพนธ์ ค.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.*
- ชูทรัพย์ ภาวงศ์. (2551). *สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่จัดการศึกษาภาคบังคับ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- ฐานิยา ชมมาก. (2552). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์ปฐมวัยต้นแบบเครือข่าย : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านปล่องหอย อำเภอเกาะพ้อ จังหวัดปัตตานี. สารนิพนธ์ ค.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.*
- ธีระ รุญเจริญ. (2547). *สภาพปัจจุบันและสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและแผนการศึกษา.*
- โนรี ชันอุมา. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.*
- บุญศรี ภูสุวรรณ. (2550). *สภาพและปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.*
- บุษยพรรณ พันธะนันท์. (2558). *แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545” (2545). *ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 119. ตอนที่ 123 ก. หน้า 16. 19 ธันวาคม 2545.*
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553” (2553). *ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 127. ตอนที่ 54 ก. หน้า 1. 22 กรกฎาคม 2553.*
- ยุพิน เนียมนุ้ย. (2553). *การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล. สารนิพนธ์ ศษ.ม.สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.*
- วัชรินทร์ ไชยรินทร์. (2549). *สภาพปัญหาและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- ศรชัย เข้มแข็ง. (2550). *ศึกษาปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเมืองพัทยา 6 (วัดธรรมสามัคคี) สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยาจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ.*
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11(พ.ศ 2555-2559). สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. หน้า 2. 26 ตุลาคม 2554*
- สุมา สามเพชรเจริญ. (2550). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลนครนครปฐม. การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ผิวน วงศ์ทองดี. (2554). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนวัดลาดศรัทธาราม (สำนักงานสลากกินแบ่งสงเคราะห์ 128) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.*
- Burak, M. (2006) . *Governance Practices, Teamwork, Effectiveness, and Curriculum Responsibilities in Urban and Suburban School Board Members in the Northeast Region of the United States. Dissertation Abstracts International.*

- Chen, J.A. (2008). *The Role of School Boards, Their Governance Practices and Sense of Effectiveness in Suburban, Urban, and Ruralettings in the Ited States*. Dissertation Ed.D. New York: Dowling College.
- Cohen, M. John and T. Uphoff Norman. (1980). *Participation's Place in Rural Development : Seeking Clarity Through Specificity*. World Development.
- Delagardelle, M.L. (2007). *Roles and Responsibilities of Local School Board Members in Relation to Student Achievement*. Dissertation Abstracts International.
- Gold, S. E. (2000). *Community Organizing at a Neighborhood High School :Promises and Dilemmas in Building Parent – educator Partnership and Collaborations*. Proquest Digital Dissertation.
- Higuera, M.F. (2009). *New York State School Board Financial and Practices in School Districts that Have Failed and Passed Budgets*. Dissertation Ed.D. New York : Dowling College.
- Hill, C. L. (2000). *Community Support for Public School in Alabana*. Dissertation Abstracts International.
- Hutsell, J.D. (2009). *School Board Members' Perception on Their Roles and Responsibilitiesin Developing Policy that Affects Student Achievement*. Dissertation Ed.D. Missouri : indenwood University.
- Lewis, B. E. (2010). *School Board in Transition : An Examination of Board Member Induction*. Dissertation Abstracts International.
- Plumb, E.C. (2011). *Perceptions of South Dakota Public School Superintendents and Board Presidents Regarding Collaboration Practices*. Dissertation Ed.D.South Dakota : University of South Dakota.
- Seybold, J.A. (2005). *An Examination of the Evidence that Teachers use to Assess Student Learning and Make Decisions about Their Teaching Practices : Connecting Teacher and Student Learning Through quiry-BasedProfessional Development*. Dissertation Abstracts International.

วารสารบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร